

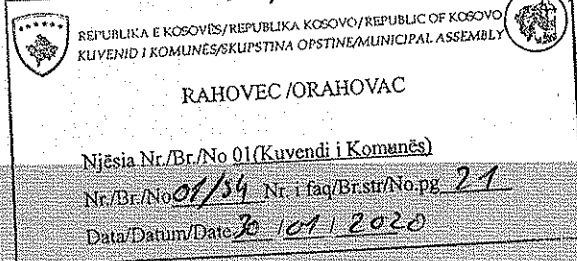

Republika e Kosovës

Republika Kosovo / Republic of Kosovo

Komuna e Rahovecit / Opština Orahovac / Municipality of Rahovec

KORNIZA AFATMESME BUXHETORE (KAB) E KOMUNËS SË RAHOVECIT 2020-2022

Drejtoria për Buxhet dhe Financa

Përmbajtja:

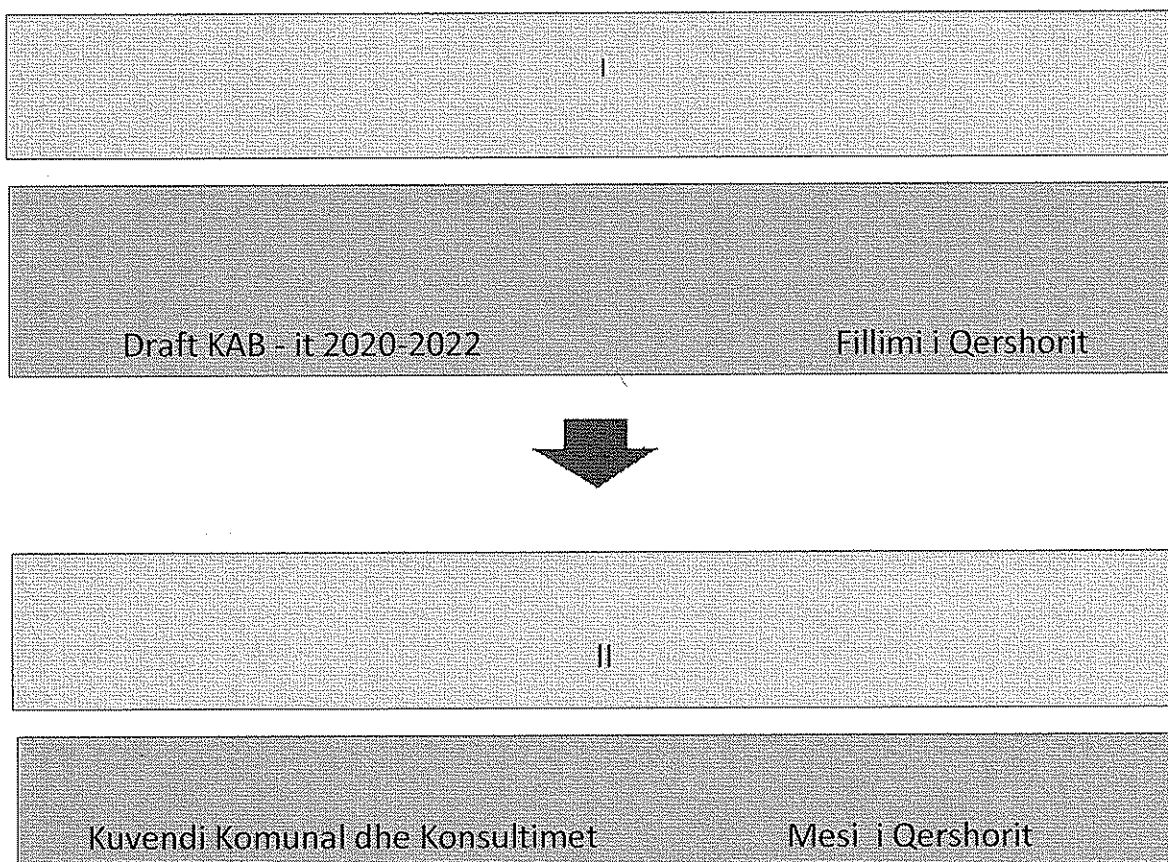
Përmbajtja:.....	1
I. Hyrje.....	2
II. Strategjia Zhvillimore Komunale - Deklarata e Prioriteteve Afatmesme	3
1. Forcimi i ekonomisë komunale me mundësi për të gjithë përmes:.....	4
2. Forcimi i sektorit të bujqësisë.....	4
3. Përmirësimi i infrastrukturës shkollore dhe rritja e cilësisë në arsim.....	5
4. Përmirësimi i shëndetësisë dhe mirëqenies së qytetarëve	6
5. Përmirësimi dhe mbrojtja e mjedisit, planifikimi urban dhe shërbimet publike komunale.....	6
6. Përcaktim i përhershëm i yni është:.....	7
7. Rinia, kultura dhe sporti	7
III. Korniza Fiskale Komunale.....	7
3.1 Indikatorët ekonomik komunal.....	7
3.2 Të hyrat komunale dhe parashikimi afatmesëm 2020-2022	9
3.3 Tendencat e shpenzimeve komunale dhe parashikimi i tyre afatmesëm 2020-2022.....	12
3.4 Analiza gjinore.....	20

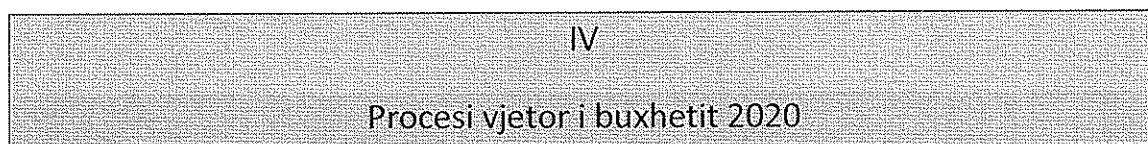
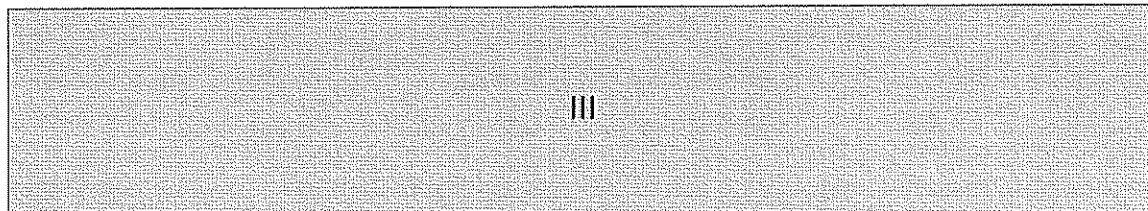
I. Hyrje

Korniza Afatmesme Buxhetore KAB që po prezantojmë është një dokument i cili miratohet në parim çdo vit nga Asambleja Komunale. Ky material siguron një analizë të hollësishme të shpenzimeve publike dhe përcakton parametrat dhe prioritetet kryesore për zhvillimin e vazhdueshëm të buxhetit vjetor komunal. Gjithashtu KAB siguron mekanizmat e nevojshëm për arritjen e objektivave prioritare, të identifikuar në dokumentet strategjike të komunës, përmes integritit sa më të mirë në procesin buxhetor.

Kuadri Ligjor: Hartimi i Kornizës Afatmesme Buxhetore përbën një detyrim për institucionet buxhetore komunale të kërkuar nga Qarkoret Buxhetore Komunale 2020/2022-1, të lëshuara nga Ministria e Financave në pajtim me Ligjin për Menaxhimin e Financave Publike dhe Përgjegjësitë (LMFPP).

Ky dokument do të jetë bazë për përcaktimin e sektorëve prioritar të zhvillimit dhe identifikimin e prioritetëve të shpërndarjes së burimeve komunale për periudhën 2020-2022. Janë katër faza të përmbledhura për zhvillimin e KAB komunale dhe afatet kohore, si në figurën e mëposhtme:

II. Strategjia Zhvillimore Komunale - Deklarata e Prioriteteve Afatmesme

Komuna e Rahovecit gjendet në pjesën jugore të Kosovës, në rajonin e Dukagjinit (gjegjësisht në subrajonin e Anadrinit). Është njëra nga komunat e mesme me popullsi, pozita gjeografike që i mundëson asaj lidhje të mira me qendra të tjera të Kosovës dhe të rajonit. Komuna e Rahovecit ka gjithsej 33 fshatra dhe 2 vendbanime dhe një qendër urbane e ndarë në 5 lagje, me një popullsi prej 56,208 banorë, sipas regjistrimit të vitit 2011, e organizuar në 8.028 ekonomi familjare.

Mbi 3684 biznese operojnë brenda komunës sonë, bazuar në të dhënat e Zyrës për Regjistrim të Bizneseve në komunën e Rahovecit, afërsisht gjysma e tyre (50%) merren me veprimtari tregtare, 15% në sektorin e shërbimeve, rreth 16% në prodhimtari, 19% me transport etj.

Administrata e komunës së Rahovecit është e organizuar përmes zyrave qendrore dhe zyrave lokale që ofrojnë shërbime në nivel të komunitetit, nga të cilat një është e vendosur në ndërtesën administrative të komunës dhe 8 të tjera në fshatra.

Vizioni i mëposhtëm për komunën e Rahovecit, i definuar pas konsultimeve me akterët e rëndësishëm të jetës politike, ekonomike e sociale në komunë bazohet edhe në dokumentet afatmesme dhe afatgjatë strategjike, që ka zhvilluar komuna, siç janë: Korniza Afatmesme e Shpenzimeve (KASH) 2020-2022 të Qeverisë së Kosovës dhe prioriteteve bazë të saj, si dhe në Qarkoret Buxhetore Komunale 2020-2022 (I & II), të lëshuara nga Ministria e Financave e Qeverisë së Republikës së Kosovës.

Për tri vitet e ardhshme, vizioni i komunës së Rahovecit është: *të jetë qendër e zhvillimit ekonomik, me një bujqësi të zhvilluar, infrastrukturë të rregulluar, me plane zhvillimore dhe urbane, shërbime shëndetësore efikase dhe cilësore, komunë e integruar në proceset rajonale dhe ndërkombëtare, e afirmuar si një qendër e kulturës, arsimit dhe jetës sportive. Po ashtu, një komunë e zhvilluar, e fortë dhe me shërbime publike, administrative që ofrojnë cilësi të mirë të jetesës për të gjithë qytetarët e saj.*

Atributet më të rëndësishme të çfarëdo dokumenti të planifikimit strategjik dhe vizionit të definuar janë, së pari lehtësia e komunikimit si dhe së dyti, llogaridhënia. Me qëllim të përmbushjes së këtyre dy attributeve të ndërlidhura njëra me tjetrën, prioritetet strategjike të komunës në periudhën afatmesme janë grupuar në pesë, e që do të mundësojnë realizimin e qëllimit e të vizionit tonë për komunën.

Këto prioritetet janë:

1. Forcimi i ekonomisë komunale me mundësi për të gjithë përmes:

- Krijimit të zonave ekonomike dhe hapësirave për zhvillim.
- Lehtësira në të bërit biznes.
- Mbështetja direkte dhe indirekte e bizneseve.
- Mbështetja e turizmit dhe agroturizmit.
- Rritja dhe modernizimi i tregjeve
- Këshilla dhe sugjerime në të bërit biznes
- Investime në infrastrukturë publike, në zona potenciale për zhvillim ekonomik.

2. Forcimi i sektorit të bujqësisë

Zhvillimi dhe fuqizimi i sektorit të bujqësisë për të rritur bazën ekonomike dhe sociale në komunën tonë.

- Përkrahje bujqve dhe fermerëve me mekanizëm bujqësor, duke i klasifikuar për secilin sektor si:
 - a) Perimekulturë dhe pemëtari - mekanizëm bujqësor (kultivator të vegjël, spërkatëse, frezë, plug, etj.)
 - b) Përkrahje me serra me sipërfaqe deri në 3 ari, 5 ari, 7 ari e deri në 10 ari,
- Përkrahje fermerëve me farëra, pleh kimik, pajisje bujqësore dhe me inpute bujqësore,
- Sektori i blegtorisë - përkrahje në makina mjelëse, stalla dhe ferma të vogla,
- Sektori i bletarisë - koshere për bletë, pajisje për trajtim dhe ruajtje të mjaltit etj.,

- Sektori i vreshtarisë - inventar për trajtim të rrushit pas vjeljes,
- Sektori i verëtarisë- pajisje për prodhuesit dhe inventar.

Një theks i veçantë për këtë sektor do të bie në: këshillime dhe hartim të projekteve për fermerët, në sigurim të tregut për fermerë etj.

- Fuqizimi i qendrave grumbulluese dhe përpunuese të pemëve dhe perimeve,
- Fuqizimi dhe përkrahja e bodrumeve për përpunimin e rrushit,
- Hapjen e tregjeve të reja në lokalitete të komunës sonë si: funksionalizim i tregjeve në Krushë të Madhe, Ratkoc, kushte më të mira në tregun ekzistues në Xërxë, ndërtimin e 2 tregjeve të reja në qytetin e Rahovecit, po ashtu vazhdimin e fazës së dytë të projektit "Infrastruktura e tregut të rrushit" - te Shtëpia e Verës
- Fuqizimi i qendrave grumbulluese të qumështit, stimulimi i tyre.

Prioritetet i kemi edhe në:

- Ndërtimin dhe mirëmbajtjen e rrugëve fushore.
- Ndërtimin e kanaleve të kullimit në zonat ku paraqiten vërshimet.
- Krijimin e fondit për Emergjencë etj.

Në sektorin e pylltarisë, do t'i jepet prioritet pyllëzimit të hapësirave të reja në tërë territorin e komunës. Toka e cila është nën menaxhim të Agjensionit Pyjor të Kosovës (APK) do të trajtohet me shumë kujdes dhe nuk do të lejohet degradimi dhe keqpërdorimi i saj.

3. Përmirësimi i infrastrukturës shkollore dhe rritja e cilësisë në arsim

- Investime në përmirësimin e kushteve infrastrukturore të shkollave në funksion të rritjes së cilësisë në arsim dhe ndërtimi i shkollave të reja.
- Eficienca e energjisë në shkolla, sipas nevojave.
- Investime në mjete konkretizimi, laboratorë, teknologji informative dhe furnizime të bibliotekave shkollore me libra.
- Funksionalizimi i përhershëm dhe bashkëveprimi i organeve drejtuese të shkollave, këshillave drejtuese të shkollave, Këshillave të prindërve dhe Këshillave të nxënësve.
- Angazhimi i shërbimeve profesionale pedagogjike dhe psikologjike në shkolla.
- Angazhimi në ofrimin e trajnimeve profesionale të mësimitdhënësve në funksion të rritjes së cilësisë në arsim.
- Ndërtimi i çerdheve për fëmijë.

4. Përmirësimi i shëndetësisë dhe mirëqenies së qytetarëve

- Riorganizimi i QKMF-së, për më shumë funksionalitet.
- Subvencionim për rastet e sëmundjeve për personat pa të ardhura/të ardhura të ulëta.
- Përmirësimi i ofrimit të shërbimeve shëndetësore, ofrimi i shëndetësisë mobile.
- Ndërtimi i qendrave të reja shëndetësore etj.
- Krijimi i kushteve më të mira për stafin shëndetësor.
- Kujdesi paliativ, kujdesi shtëpiak.
- Parandalimi i sëmundjeve ngjitëse dhe jo ngjitëse.
- Parandalimi i sjelljeve të këqija si: droga, duhani dhe alkooli.
- Ofrimi i shërbimeve për të gjithë qytetarët në mënyrë të barabartë.
- Shtimi i personelit shëndetësor.
- Vizitat sistematike shëndetësore të nxënësve në shkolla.
- Rritja e shërbimeve laboratorike (shtimi i llojeve të analizave në QKMF).
- Rritja e shërbimeve specialistike në QKMF - këshillëdhënëse.
- Rehabilitimi i pacientëve me sëmundje mentale dhe ndihma për qytetarët për të pasur jetë të shëndetshme dhe aktive në komunitetin e tyre.

5. Përmirësimi dhe mbrojtja e mjedisit, planifikimi urban dhe shërbimet publike komunale

- Ndërtimi i rrugëve dhe trotuareve.
- Përmirësimi dhe rigjenerimi i infrastrukturës rrugore (sinjalizimi horizontal e vertikal, ndriçimi publik, mirëmbajtja dhe numerizimi).
- Krijimi i shesheve të reja, parkingjeve dhe mirëmbajtja e tyre.
- Kolektori dhe impianti për trajtimin e ujërave të zeza.
- Zgjerimi i rrjetit të kanalizimit.
- Eficienca e energjisë në objekte të sektorit publik.
- Menaxhimi i integruar i mbeturinave dhe riciklimi i tyre.
- Hartimi i planeve zhvillimore dhe urbane, hartimi i projekteve të tjera dhe mbikëqyrja e punimeve.
- Përkushtim dhe mirëmbajtje ndaj komplekseve përkujtimore, shtatoreve, varrezave dhe busteve të dëshmorëve, varrezave të martirëve dhe atyre civile.
- Përmirësimi i standardeve mjedisore.
- Përmirësimi dhe zgjerimi i ujit të pijshëm.
- Ofrimi i më shumë hapësirave të gjelbëruara dhe mirëmbajtja e tyre.
- Përmirësimi i gjendjes së lumenjve dhe përrrenjve dhe trajtimi i shtretërve të tyre.
- Përkushtim ndaj të pastrehëve dhe familjeve në nevojë.
- Mbujllja e më shumë drunjëve dekorativ dhe mirëmbajtja.

6. Përcaktim i përhershëm i yni është:

- Qeverisje komunale e cila ofron shërbime efikase dhe që ju përgjigjet kërkesave të qytetarëve.
- Përmirësimi i vazhdueshëm i shërbimeve ndaj qytetarëve.
- Qasja sa më e afërt dhe e lehtë e qytetarëve në administratë.
- Ndërtimi dhe mirëmbajtja e zyrave komunale/gjendjes civile.
- Zgjerimi i sporteleve në zyrat e gjendjes civile.
- Sistemimi i zyrtarëve të zyrës së pranimit, kadastrës dhe arka, në një hapësirë të përbashkët, që kanë për qëllim shkurtimin e kohës për palët.
- Funksionalizimi i sporteleve të veçanta për mërgatën.
- Vendorsja e E-Kiosk –ut për shërbimet e shpejta dhe efikase për palë.

7. Rinia, Kultura dhe Sporti

- Mbështetja e sektorit të rinisë dhe kulturës (përkrahja e grupeve dhe OJQ-ve të ndryshme).
- Krijimi i rrjetit të OJQ-ve dhe mbështetje për to.
- Funksionalizimi i kuvendit të të rinjve dhe mbështetje e tij.
- Krijimi i Teatrit të Qytetit.
- Promovimi i projekteve për rini dhe kulturë.
- Intervenimi dhe restaurimi në monumentet kulturo-historike dhe mirëmbajtja e tyre.
- Pasurimi i fondit librar në bibliotekat e komunës sonë.
- Trajtimi dhe mirëmbajtja e palestrave të sporteve, fushave sportive dhe ndërtimi i terreneve të reja sportive.
- Ngritja dhe mbështetja e të gjitha klubeve sportive etj.

III. Korniza Fiskale Komunale**3.1 Indikatorët ekonomik komunal**

Ndonëse komuna nuk udhëheq drejtpërdrejtë politikën makroekonomike (kjo është kompetencë e qeverisë qendrore), mjedisi i përgjithshëm ekonomik ndikon në pasqyrën fiskale komunale dhe si i tillë do të trajtohet si vijon, shih tabelën 1. Korniza Afatmesme Buxhetore e Komunës është në përputhje me kornizën makroekonomike të Kosovës dhe sipas dokumentit Korniza Afatmesme të Shpenzimeve (KASH) 2019-2021 të përpiluar nga Qeveria e Republikës së Kosovës.

Komponentët e politikës makroekonomike siç janë: Bruto Produkti Vendor, inflacioni dhe demografia duhet konsideruar dhe marrë parasysh. Korniza Afatmesme e Shpenzimeve 2020-2022 e Qeverisë së Kosovës bazuar në të dhënat historike si dhe në zhvillimet e fundit

ekonomike, nënvizon faktin se do të ketë ecuri pozitive të rritjes ekonomike në vitet e ardhshme, më saktësisht në periudhën 2020-2022 ku parashihet një rritje reale vjetore, 4.78 % në vitin 2020, ndërsa rritja reale e Bruto Produktit të Vendit në 2020 - 2022 parashihet të jetë 4.81%, respektivisht 5.14%.

Natyrisht se rritja ekonomike ndryshe përkthehet edhe në krijimin e vendeve të reja të punës dhe zbutjen e papunësisë në komunë, që në periudhën afatmesme ulet me 1.6 %, nga niveli i përgjithshëm i papunësisë që llogaritet të jetë i lartë.

Komuna nga ana e saj do të adaptojë legjislacionin përkatës në funksion të krijimit të ambientit më të mirë për sektorin privat dhe rritjes së të ardhurave të tyre, rrejdhimisht rritjes së të hyrave buxhetore komunale.

Aktualisht financimi komunal përfshin: **1. Të hyrat vetanake dhe 2. Grandet qeveritare.** Komunitat po ashtu janë pranuese të granteve të donatorëve të jashtëm dhe të brendshëm (me mbulim të plotë apo si pjesë të bashkëfinancimeve), si dhe kanë mundësinë e huamarrjes sipas kushteve të përcaktuara me legjislacionin në fuqi. Komuna e Rahovecit në periudhën afatmesme buxhetore 2020-2022, nëse krijohen rrethanat, planifikon të marrë hua nga institucionet financiare për të financuar projektet e saj në projektet për menaxhimin e ujërave të zeza, për të cilën hua garantuese do të jetë Qeveria e Republikës së Kosovës, siç e ka lejuar Ligji për Financat Publike dhe Llogaridhënie.

Tabela 1: Indikatorët ekonomik komunal

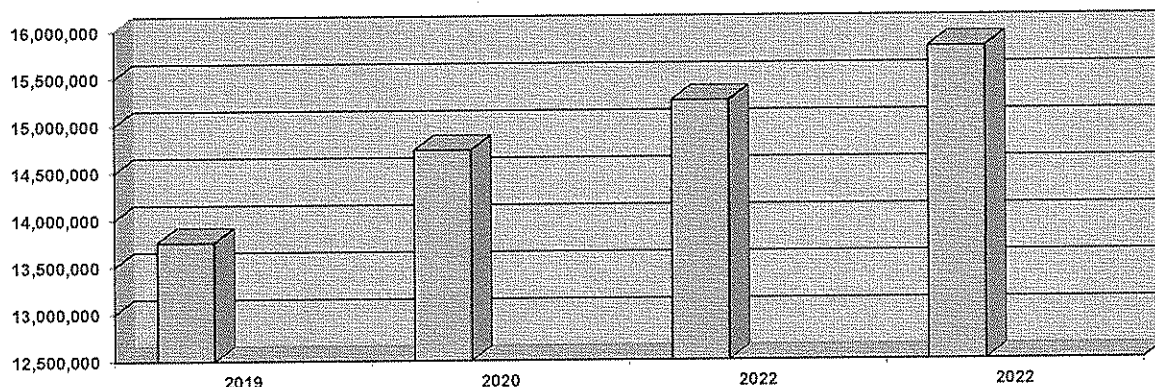
Përshkrimi	2019	2020	2021 (vlerësimet)	2022 (vlerësimet)
Indikatorët makroekonomik në Kosovë				
Rritja reale e BPV në %	4.7	4.70	4.51	4.64
Inflacioni në %	1.7	1.40	1.31	1.31
V për kokë banori, euro	7.123	7.520	7.946	8.389
Indikatorët ekonomik komunal				
Popullsia e Komunës	56.208	56.208	56.208	56.208
Numri i bizneseve të regjistruara	2450	3684	3780	3800
Numri i nxënësve	10.841	10.312	10.312	10.312

Burimi: Korniza Afatmesme e Shpenzimeve, Qeveria e Kosovës, 2020-2022

3.2 Të Hyrat Komunale dhe Parashikimi Afatmesëm 2020-2022

Të hyrat e Komunës së Rahovecit nga dy burimet e saj kryesore – grantet qeveritare si dhe të hyrat vetanake komunale kanë shënuar rritje nga viti në vit.

Figura 1: Buxheti Total i Komunës në vitet (2020 – 2022), milion Euro:

Në bazë të planifikimit të bërë nga viti 2020 grandet qeveritare për komunën e Rahovecit si tërësi do të shënojnë rritje prej 7.31%. Rritje e grandeve qeveritare do të jetë përafërsisht 7.31% në vitin 2020 në krahasim me 2019, ndërsa në krahasim me vitin 2019-2022 kemi rritje prej 14.92% sipas të dhënave të prezantuara në tabelën më poshtë, kjo rritje kryesisht bazohet në të dhënat e përgjithshme për rritjen buxhetore që planifikohet në nivel të Qeverisë Nacionale, siç parashihet me KASH-in 2020-2022.

Të hyrat vetanake komunale, kanë shënuar zvogëlim (rënie) për -1.03% nga viti 2019. Kjo përqindje e zvogëlimit e të hyrave vetanake është rezultat, se të hyrat nga gjobat e gjykatave dhe gjobat e trafikut tani e tutje do të planifikohen nga niveli qendror, përkatësisht nga Ministria e Punëve të Brendshme e jo nga komunat. Realisht nëse shikojmë planifikimin nga viti 2020 deri në vitin 2022 rritja e të hyrave vetanake të planifikuara do të jetë 13.64 %.

Tabela 2: Planifikimi i të hyrave vetanake komunale sipas burimit për periudhën 2019-2022, në Euro

Burimi i të hyrave	2019	2020	2021	2022
Totali i buxhetit	13,658,895.00	14,735,819.00	15,254,801.00	15,821,735.00
Granti qeveritar	12,321,510.00	13,578,978.00	14,006,659.00	14,482,246.00
Granti i përgjithshëm	5,231,296.00	5,843,393.00	6,166,381.00	6,534,106.00
Granti i Shëndetësisë	1,686,240.00	1,889,703.00	1,965,291.00	2,043,903.00
Granti i Arsimit	5,380,480.00	5,820,978.00	5,850,083.00	5,879,333.00
Huamarrja në Arsim	33,719.00	-		
Këshilli i Hoçës së Madhe	23,494.00	24,904.00	24,904.00	24,904.00
Huamarrja në Shëndetësi	134,899.00	-		
Të hyrat vetanake	1,168,767.00	1,156,841.00	1,248,142.00	1,339,489.00
Buxhet dhe Financa	425,767.00	626,673.00	714,303.00	802,285.00
Tatimi në Pronë	310,000.00	390,333.00	402,043.00	414,105.00
Tatimi në Tokë	78,767.00	150,840.00	226,260.00	301,680.00
Taksa tjera administrative	2,000.00	500.00	500.00	500.00
Taksat rrugore	35,000.00	85,000.00	85,500.00	86,000.00
Administrata dhe Personeli	84,500.00	97,568.00	97,650.00	98,020.00
Taksa Çertifikatat e lindjes	45,000.00	72,500.00	72,500.00	72,700.00
Taksa Çertifikatat e kurorëzimit	14,000.00	3,500.00	3,550.00	3,600.00
Taksa Çertifikatat e vdekjes	4,500.00	1,200.00	1,250.00	1,300.00
Taksa Çertifikatat tjera ofiqarie	18,000.00	1,168.00	1,200.00	1,200.00
Taksa tjera administrative	3,000.00	19,000.00	19,050.00	19,100.00
Taksë për pjesëmarrje në tender	-	200.00	100.00	120.00
Ekonomia dhe Zhvillimi	130,500.00	163,600.00	163,300.00	163,800.00
Licenca të lira individuale	-	900.00	100.00	100.00
Licenca tjera për afarizëm	-	100.00	100.00	100.00
Taksë për ushtrimin e veprimtarisë	75,000.00	87,500.00	88,000.00	88,500.00
Qiraja nga objektet publike	55,000.00	75,000.00	75,000.00	75,000.00
Taksa tjera administrative	500.00	100.00	100.00	100.00
Kulturë, Rini, Sport	4,000.00	3,800.00	3,850.00	4,300.00
Shitja e shërbimeve (Biblioteka)	4,000.00	3,800.00	3,850.00	4,300.00
Urbanizmi	103,000.00	36,450.00	37,450.00	37,800.00
Taksa komunale për leje ndërtimi	35,000.00	17,700.00	18,600.00	18,700.00
Taksa tjera administrative	4,000.00	1,000.00	1,000.00	1,000.00
Taksa për demolim	2,000.00	550.00	600.00	800.00
Taksa për legalizimin e objekteve	38,000.00	14,200.00	14,250.00	14,300.00
Leje mjedisore komunale	-	3,000.00	3,000.00	3,000.00
Shfrytëzimin e pronës publike	24,000.00	-	-	-
Inspektimi respektimi i planit urbanistik				
Kadastër dhe Gjeodezia	70,000.00	71,250.00	71,500.00	71,800.00
Taksa për regjistrimin e trashëgimisë	27,000.00	23,250.00	23,400.00	23,600.00
Taksa tjera administrative	25,000.00	25,000.00	25,100.00	25,200.00
Taksa për matjen e tokës në terren	18,000.00	23,000.00	23,000.00	23,000.00

Shërbime Publike	160,800.00	49,300.00	50,400.00	50,934.00
Taksa për leje gërmime	1,800.00			
Taksa tjera administrative	1,000.00	800.00	1,500.00	1,600.00
Të hyrat nga shitja e mbeturinave	140,000.00	32,000.00	32,200.00	32,405.00
Shfrytëzimi i pronës publike	10,000.00	12,000.00	12,100.00	12,234.00
Qiraja nga vendosja e objekteve tregtare	8,000.00	500.00	600.00	700.00
Qiraja nga objektet publike	-	3,000.00	3,000.00	3,000.00
Largimi dhe deponimi i automjeteve	-	1,000.00	1,000.00	1,000.00
Inspekcioni	6,000.00	2,000.00	2,300.00	2,550.00
Taksa tjera administrative	6,000.00	1,000.00	1,200.00	1,400.00
Gjobat nga inspektorati	-	1,000.00	1,100.00	1,150.00
Bujqësia dhe Zhvillimi Rural	10,600.00	55,300.00	56,100.00	56,500.00
Taksa tjera administrative	1,200.00	800.00	850.00	900.00
Taksa -të hyrat nga pyjet	400.00	500.00	550.00	600.00
Shfrytëzimi i pronës publike (Qiraja e tokës bujqësore)	500.00	1,000.00	1,500.00	1,300.00
Participimet në Bujqësi	8,500.00	52,000.00	52,100.00	52,500.00
Taksa për ndërrimin e destinimit të shfrytëzimit të tokës	-	1,000.00	1,100.00	1,200.00
Arsimi dhe Shkenca	25,000.00	9,900.00	10,189.00	10,300.00
Participimet -çerdhja e femijëve	10,000.00	9,500.00	9,650.00	9,700.00
Taksa tjera administrative	-	200.00	289.00	300.00
Participim për arsim joformal	15,000.00	200.00	250.00	300.00
Shëndetësia dhe Mirëqenien Socialë	50,000.00	41,000.00	41,100.00	41,200.00
Participimi nga shëndetësia	50,000.00	40,000.00	40,000.00	40,000.00
Taksa tjera administrative	-	1,000.00	1,100.00	1,200.00
Mbrojtje dhe Siguri Civile	98,600.00			
Gjobat në trafik	43,600.00	-	-	-
Gjobat në trafik nëpërmjet gjykatave	55,000.00	-	-	-

Komuna e Rahovecit vazhdon të dominohet në buxhetin total të saj nga transferet qeveritare të cilat edhe në tri vitet e ardhshme do të përbëjnë afërsisht 90 % të buxhetit total të komunës.

3.2.1 Donatorët e jashtëm (ndërkombëtarë)

Financimi nga donatorët e jashtëm dhe të brendshëm do të vazhdojë edhe gjatë vitit 2020-2022 në shumë fusha si në: arsim, infrastrukturë, menaxhimin e mbeturinave, ujërave të zeza etj.

3.2.2 Politikat e reja

Komuna e Rahovecit në tri vitet e ardhshme do të bëjë përpjekje në mobilizimin e resurseve komunale me qëllim të adoptimit të politikave të reja që ka iniciuar Qeveria Nationale e Republikës së Kosovës, por edhe të atyre të inicuar në nivelin e qeverisë komunale.

Fillimisht, ndonëse ende nuk është pjesë e Kornizës Afatmesme të Shpenzimeve të Qeverisë së Kosovës 2020-2022, sugjerimit të Qeverisë së Kosovës janë që shuma e Grandit të Përgjithshëm të Komunave që aktualisht është dhjetë përqind (10%) e të hyrave totale buxhetore të Qeverisë Qendrore, (duke përjashtuar të hyrat nga shitja e aseteve, të hyrat tjera të jashtëzakonshme, të hyrat e dedikuara vetanake dhe të hyrat nga huamarrja) do të reduktohet në 8 %, në vitet e ardhshme. Projektionet e bëra për 2020 dhe 2022 në Kornizën Afatmesme të Shpenzimeve të Kosovës, nuk reflektojnë ende këtë politikë. Për komunën e Rahovecit kjo do të vazhdojë të jetë një risk që duhet trajtuar në të ardhmen dhe duke menduar strategjitë që duhet ndjekur me qëllim të mbulimit të asaj difference që do të shkaktonte ulja e nivelit të Grandit të Përgjithshëm, për komunën.

Së dyti, në rast se në periudhën afatmesme Qeveria e Kosovës do të ndryshojë formulën shtetërore të ndarjes së grandit të arsimit për komuna, ndarje kjo që pretendohet të bëhet në bazë të normës e jo të numrit të nxënësve, atëherë kjo do të ketë ndikim të dukshëm në buxhetin e Komunës, ul grandin e arsimit, sidomos duhet pasur parasysh se ky grand përbën pjesën më të madhe të buxhetit komunal. Komuna nuk ka informatat e nevojshme për të bërë analizën e impaktit të kësaj politike.

Së treti, sa i përket politikave të reja ose atyre të paralajmëruara nga niveli qendror, me ndikim në komunën e Rahovecit, është edhe politika që do të zgjidhet nga viti 2020 e tutje, në lidhje me trajtimin e mirëqenies sociale si kompetencë e decentralizuar në komunat e Kosovës. Komuna e Rahovecit aktualisht nuk posedon informatat e nevojshme në lidhje me mënyrën e ndarjes buxhetore që do të bëhet për financimin kësaj fushe, ndryshe nga ajo që është aktualisht, ndonëse ka paralajmërime nga Ministria e Mirëqenies Sociale dhe Ministria e Financave sa i përket këtyre politikave.

Së katërti, komuna e Rahovecit ka mirëpritur deklaratimet e Qeverisë Nacionale, që në të ardhmen, sa i përket fleksibilitetit të shpenzimeve në të gjitha kategoritë ekonomike, përveç pagave, të kenë mundësi këtë ta bëjnë edhe nga Grandi i Përgjithshëm si shtesë, përveç se nga të hyrat vetanake komunale.

Ndërsa sa i përket të hyrave të tjera të komunës, apo të hyrave vetanake, sërish Qeveria Nacionale ka shtyrë drejt politikave të reja që do të orientonin komunën drejt avancimit të tatimeve me potencial të mirë dhe zbehjes, eventualisht eliminimit të atyre taksave e ngarkesave komunale që rëndojnë ambientin biznesor komunal. Edhe në të ardhmen barra kryesore në realizimin e hyrave vetanake bie mbi tatimin në pronë dhe në tatimin në tokë.

3.3 Tendencia e shpenzimeve komunale dhe parashikimi i tyre afat-mesëm 2020-2022

Sipas rekomandimeve të Misionit të Fondit Monetar Ndërkombëtar të komunikuar përmes Qarkores Buxhetore komunale 2020 komunat do të kenë edhe në të ardhmen fleksibilitet në shpërndarjen e të hyrave vetanake komunale në strukturën e shpenzimeve sipas kategorive

ekonomike për vitin 2020, duke përjashtuar kategorinë Paga dhe Mëditje. Si rezultat komuna e Rahovecit prezanton këtë ndarje të shpenzimeve në mes të kategorive të lejuara buxhetore:

Projeksionet e shpenzimeve buxhetore për vitin 2020 do t'i paraqesim sipas kategorive ekonomike që aktualisht janë funksionale (figura 2)

• Pagat dhe mëditjet	8,644,220.00 €
• Mallrat dhe Shërbimet	1,594,330.00 €
• Shpenzimet komunale	280,500.00 €
• Subvencionet dhe Transferet	311,000.00 €
• Shpenzimet Kapitale	3,905,770.00 €
TOTAL	14,735,820.00 €

3.3.1 Pagat dhe Mëditjet

Gjatë vitit 2020 krahasuar me vitin 2019, kjo kategori e shpenzimeve pritet të rritet **13.98 %** si rezultat i ligjit të pagave, pagesën e stazhit të punës. Kjo kategori e shpenzimeve gjatë periudhës 2020-2022 pritet të rritet me një mesatare vjetore prej 4.7 % bazuar në KASH-in e Qeverisë së Republikës së Kosovës. Pjesëmarrja e kategorisë së pagave dhe mëditjeve në shpenzimet e përgjithshme buxhetore komunale, gjatë këtyre viteve, pritet të mbetet në nivel të përafërt **58.65 %**.

3.3.2 Mallrat dhe Shërbimet

Kategoria e shpenzimeve për mallra dhe shërbime (duke përfshirë komunalit), është rritje për **5.60 %** nga viti 2019 në vitin 2020, edhe pse kemi rritje të konsiderueshme të shpenzimeve të kësaj kategorie e cila kryesisht i atribuohet rritjes së shpenzimeve **për pagesën e mbeturinave**, për mirëmbajtjen e projekteve (të reja) kapitale të shkollave, pagesat për ndriçimet publike, shërbimet e varrimit, pastrimi dhe mirëmbajtja e rrugëve, pastrimi dhe mirëmbajtja e objekteve komunale, punkteve shëndetësore, objekteve sportive etj), rritjes së nevojave për material shpenzues (lëndë djegëse dhe karburante në proporcion me zgjerimin e sipërfaqeve të objekteve të reja). Pjesëmarrja e kësaj kategorie të shpenzimeve në shpenzimet e përgjithshme buxhetore, gjatë këtyre 3 viteve të ardhshme pritet të jetë mesatarisht **12.72 %**.

3.3.3 Subvencionet

Në vitin 2020 komuna e Rahovecit do të ndajë subvencionet për bujqësi, shëndetësi, arsim, kulturë, rini dhe sport. Nga viti 2018 shpenzimet për shërbimet e varrimit janë tërhequr nga kjo kategori, por nga kategoria e subvencioneve do të paguhet bursat për studentë. Pjesëmarrja e

subvencioneve në shpenzimet e përgjithshme buxhetore gjatë viteve 2020-2022 mesatarisht do të jetë **2.11 %**.

3.3.4 Investimet Kapitale

Kjo kategori e shpenzimeve do të shënojë zbritje në vitin 2020, për **-7.01 %** krahasuar me vitin 2019. Një pjesë e madhe e tyre planifikohet të financohet nga të hyrat vetanake të komunës. Rritja në investimet kapitale, nga buxheti i komunës do të përmirësohet nga viti 2021, mirëpo edhe në vitin 2022 do të jetë më e lartë nga aktualja mesatarisht **2.66 %**. Pjesëmarrja e investimeve kapitale në totalin e shpenzimeve të komunës në vitin 2020 dhe tutje pritet të jetë mesatarisht: **26.52 %**.

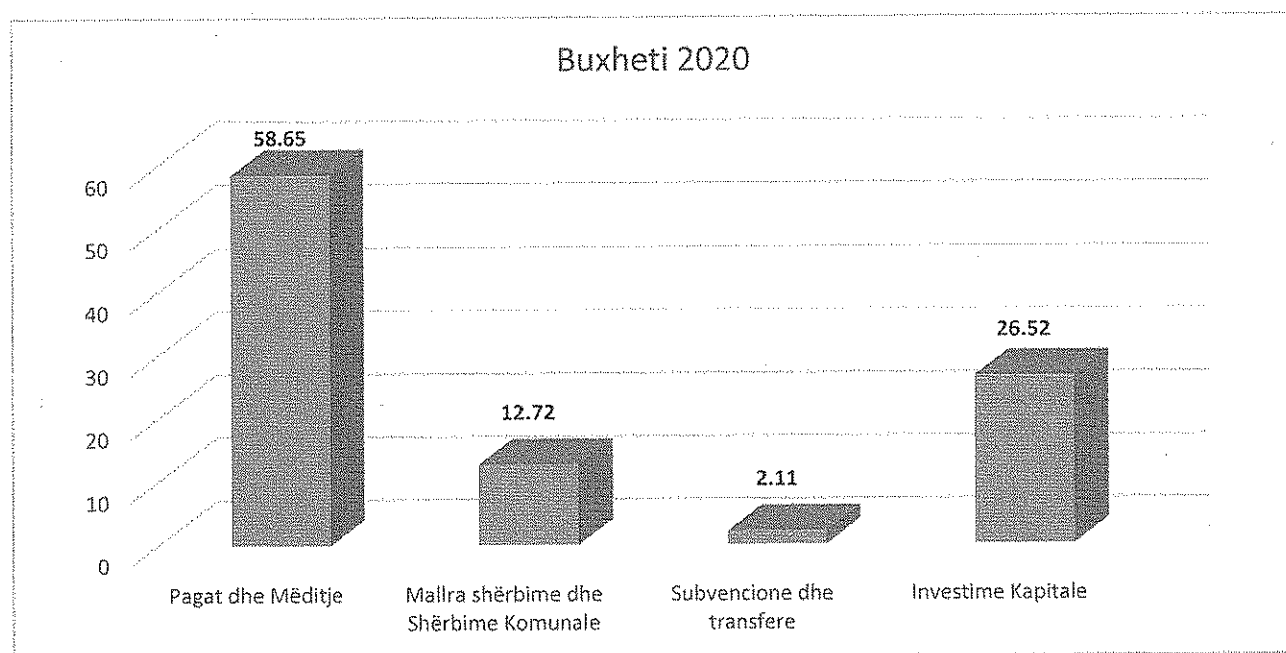

Tabela 3: Korniza Buxhetore Komunale 2019-2022, në euro.

	Përshkrimi	2019	2020	2021	2022
			(plani)	(vlerësimet)	(vlerësimet)
1	TË HYRAT TOTALE KOMUNALE	13,658,891.00	14,735,820.00	15,254,801.00	15,821,735.00
	Të hyrat vetanake	1,168,767.00	1,156,841.00	1,248,142.00	1,339,489.00
	Grandet dhe transferet qeveritare	12,321,509.00	13,578,979.00	14,006,659.00	14,482,246.00
2	SHPENZIMET TOTALE KOMUNALE	13,658,891.00	14,735,820.00	15,254,801.00	15,821,735.00
	Shpenzimet rrjedhëse	9,455,500.00	10,830,050.00	11,302,815.00	11,695,547.00
	Pagat dhe mëditjet	7,435,669.00	8,644,220.00	9,116,985.00	9,509,717.00
	Mallrat dhe shërbimet	1,345,716.00	1,594,330.00	1,594,330.00	1,594,330.00
	Shpenzimet komunale	255,500.00	280,500.00	280,500.00	280,500.00
	Subvencionet	250,000.00	311,000.00	311,000.00	311,000.00
3	Shpenzimet Kapitale	4,203,391.00	3,905,770.00	3,951,986.00	4,126,188.00
	Huamarrja e jashtme	168,615.00	0.00	0.00	0.00

Tabelat në vijim janë një pasqyrë e shpërndarjes së shpenzimeve në komunë në bazë të programeve apo kategorive funksionale si dhe në bazë të kategorive ekonomike. Shpenzimet në vijim (tabela 4) janë ato aktualet të vitit 2019, planifikimi për vitin e ardhshëm 2020 si dhe projeksionet e vitit 2020-2022 përgatitjes në (Tabela 5-6-7).

Tabela 4: Shpenzimet në vitin 2019, të shpërndara në kategori ekonomike në programe dhe nën programe:

Programet	Paga	Mallra dhe shërbime	Shërbime komunale	Subvencione	Investime Kapitale	Totali
Zyra e kryetarit	160,868	54,720		86,650		302,238
Administrata	216,747	130,530			12,000	359,277
Barazia gjinore	5,208	2,000			0	7,208
Inspekcioni	69,544	18,560			35,000	123,104
Zyra e Kuvendit K.	103,460	20,000			0	123,460
Buxhet dhe financa	77,395	45,185			50,000	172,580
Shërbime publike	27,280	337,590	111,000		1,058,776	1,534,646
Zjarrfikësit	136,242	33,980			29,615	199,837
Zyra për komunitet	61,001	24,500			30,000	115,501
Bujqësia	62,820	18,650		43,350	1,028,000	1,152,820
Ekonomia	43,684	18,600		10,000	110,000	182,284
Kadastra	63,510	16,280			60,000	139,790
Urbanizmi	39,378	16,580			555,000	610,958
Shëndetësia	1,051,227	324,450	60,000	50,000	490,000	1,975,677
QPS	87,615	14,000	4,500		25,000	131,115
Kulturë, Rini, Sport	65,242	34,166		60,000	185,000	344,408
Administrata Arsimit	49,170	45,000			521,514	615,684
Arsimi parafillor	46,401	20,000	4,000			70,401
Arsimi fillor	4,075,700	243,003	59,100		13,486	4,391,289
Arsimi mesëm	1,095,177	96,537	16,900			1,208,614
TOTAL	7,537,669	1,514,331	255,500	250,000	4,203,391	13,760,891

Tabela 5: Shpenzimet për 2020, të shpërndara në kategori ekonomike në programe dhe nën programe:

Programe	Paga	Mallra dhe shërbime	Shërbime komunale	Subvencione	Investime Kapitale	Totali
Zyra e Kryetarit	169,542	55,000		90,000		314,542
Administrata	236,244	155,076			20,000	411,320
Barazia gjinore	6,475	2,000				8,475
Inspekcioni	82,663	20,500				103,163
Zyra e Kuvendit K.	211,701	23,500				235,201
Buxhet dhe financa	103,291	108,000			40,000	251,291
Shërbime publike	29,963	328,554	136,000		1,030,025	1,524,542
Zjarrfikësit	145,601	35,000				180,601
ZLK	64,143	25,000			20,000	109,143
Bujqësia	69,563	40,000		60,000	1,016,000	1,185,563
Ekonomia	50,441	18,000		20,000	60,000	148,441
Kadastra	71,671	18,000			30,000	119,671
Urbanizmi	44,268	18,000			525,000	587,268
Shëndetësia	1,257,109	272,700	60,000	61,000	300,000	1,950,809
QPS	99,226	15,000	4,500			118,726
Kulturë, Rini, Sport	78,748	60,000		80,000	199,745	418,493
Arsim dhe Shkencë	5,923,571	400,000	80,000		665,000	7,068,571
TOTAL	8,644,220	1,594,330	280,500	311,000	3,905,770	14,735,820

- **Sqarim:** Në vitin 2020 nuk është llogaritur përvoja e punës në asnjë program dhe nën program, ndërsa në nën programet e Arsimit dhe Shkencës koeficienti për punëtorë teknik është zbrit prej 1.45 në 1.35 për shkak të limiteve buxhetore.
- Pozicioni i pagave është i llogaritur sipas limiteve (tavaneve) buxhetore, të caktuara nga Ministria e Financave, që në fakt shpenzimi i pagave është më i lartë se tavanet buxhetore të caktuara nga Ministria e Financave, por kemi premtime-garancinë që në momentin e ekzekutimit të buxhetit në këtë kategori do të bëhet plotësimi i buxhetit sipas shpenzimeve reale.

Tabela 6: Shpenzimet , projeksionet 2021, të shpërndara në kategori ekonomike në programe dhe nën programe:

Programe	Paga	Mallra dhe shërbime	Shërbime komunale	Subvencione	Investime Kapitale	Totali
Zyra e Kryetarit	181,531	55,000		90,000	-	326,531
Administrata	257,495	154,996			15,000	427,491
Barazia gjinore	6,735	2,000				8,735
Inspekcioni	92,032	20,500				112,532
Zyra e Kuvendit K.	212,605	23,500		-		236,105
Buxhet dhe financa	111,433	108,000			30,000	249,433
Shërbime publike	32,126	328,554	136,000		1,051,000	1,547,680
Zjarrfikësit	160,208	35,000				195,208
Zyra për Komunitete	69,349	25,000			10,000	104,349
Bujqësia	74,134	40,000		60,000	840,000	1,014,134
Ekonomia	53,054	18,000		20,000	60,000	151,054
Kadastra	80,894	18,000			30,000	128,894
Urbanizmi	47,775	18,000			695,000	760,775
Shëndetësia	1,362,514	272,780	60,000	61,000	270,000	2,026,294
QPS	108,540	15,000	4,500			128,040
Kulturë, Rini, Sport	85,637	60,000		80,000	230,000	455,637
Arsim dhe Shkencë	6,180,922	400,000	80,000		720,986	7,381,908
TOTAL	9,116,984	1,594,330	280,500	311,000	3,951,986	15,254,800

Sqarim: Në vitin 2021 nuk është llogaritur përvoja e punës në asnjë program dhe nën program, ndërsa në nën programet e Arsimit dhe Shkencës koeficientet për punëtorë teknik është zbrit prej 1.45 në 1.35 për shkak të limiteve buxhetore.

- Pozicioni i pagave është i llogaritur sipas limiteve (tavaneve) buxhetore, të caktuara nga Ministria e Financave, që në fakt shpenzimi i pagave është më i lartë se tavanet buxhetore të caktuara nga Ministria e Financave, por kemi premtime-garancinë që në momentin e ekzekutimit të buxhetit në këtë kategori do të bëhet plotësimi i buxhetit sipas shpenzimeve reale.

Tabela 7: Shpenzimet, projeksionet 2022, të shpërndara në kategori ekonomike në programe dhe nënprograme :

Programe	Paga	Mallra dhe shërbime	Shërbime komunale	Subvencione	Investime Kapitale	Totali
Zyra e Kryetarit	182,295	55,000		90,000		327,295
Administrata	259,144	155,000			15,000	429,144
Barazia gjinore	6,766	2,000				8,766
Inspekcioni	92,479	20,500				112,979
Zyra e Kuvendit K.	212,666	23,500				236,166
Buxhet dhe financa	111,913	108,000			30,000	249,913
Shërbime publike	32,276	328,554	136,000		1,190,000	1,686,830
Zjarrfikësit	160,936	35,000				195,936
Zyra për Komunitete	69,610	25,000			10,000	104,610
Bujqësia	74,501	40,000		60,000	1,016,188	1,190,689
Ekonomia	53,307	18,000		20,000	15,000	106,307
Kadastra	81,256	18,000			35,000	134,256
Urbanizmi	47,995	18,000			705,000	770,995
Shëndetësia	1,542,155	272,777	60,000	61,000	225,000	2,160,932
QPS	108,600	15,000	4,500			128,100
Kulturë, Rini, Sport	84,879	60,000		80,000	200,000	424,879
Arsim dhe Shkencë	6,388,938	400,000	80,000		685,000	7,553,938
TOTAL	9,509,716	1,594,331	280,500	311,000	4,126,188	15,821,735

Kategoria Ekonomike – Investimet Kapitale - e prezantuar në detaje më lartë paraqet një komponentë të rëndësishme të buxhetit të komunës e cila ndonëse nuk përfaqëson pjesën më të madhe të shpenzimeve të përgjithshme buxhetore, mbetet me rëndësi të posaçme në aspektin e planifikimit për komunën e Rahovecit. Kjo kategori e shpenzimeve në kuadër të shpenzimeve të rregullta buxhetore ka potencialin më të madh për të nxitur rritjen ekonomike. Prandaj, kjo kategori e shpenzimeve, edhe gjatë periudhës së ardhshme afatmesme, do të vazhdojë të jetë në funksion të krijimit të ambientit më të favorshëm për ngritje të pjesëmarrjes së sektorit privat, përmes përmirësimit të vazhdueshëm të infrastrukturës. Përderisa ndikimi i këtyre investimeve në punësim dhe konsum është relativisht i shpejtë, ndikimi i plotë i tyre në ekonomi do të mund të realizohet vetëm në periudhën afatmesme. Në këtë kontekst përmirësimi i infrastrukturës do të pozicionojë ekonominë e komunës së Rahovecit në një rrugë të rritjes më të shpejtë dhe të qëndrueshme ekonomike në periudhën afatgjate.

3.4 Analiza Gjimore

Komuna nuk ka përgatitur një buxhet të përgjegjshëm gjinor të detajuar, por jemi përpjekur për të vlerësuar se si shpenzimet në paga dhe mëditje janë ndarë për të adresuar planifikimin e ardhshëm buxhetor. Ne kemi analizuar numrin e grave dhe burrave, djemve dhe vajzave të punësuar në kuadër të komunës, dhe i paraqesim këtë informacion në tabelën e mëposhtme:

Sqarim: Tabela e më poshtme bazohet në shifrat sipas listës së Pagave dhe Mëditjeve të qershorit 2019 dhe numrin aktual të të punësuarve.

Nr	Përshkrimi	Struktura e të punësuarve sipas gjinisë – listat e pagave Qershor 2019					% Struktura
		Femra	%	Meshkuj	%	Total	
1	Zyra e Kryetarit	4	21.05	15	78.95	19	100.00
2	Administrata dhe Personeli	9	23.08	30	76.92	39	100.00
3	Barazi Gjimore	0	0.00	1	100.00	1	100.00
4	Inspektimet	0	0.00	12	100.00	12	100.00
5	Buxhet dhe Financa	3	23.08	10	76.92	13	100.00
6	Zyra e Kuvendit Komunal	11	35.48	20	64.52	31	100.00
7	Infrastruktura Publike	0	0.00	4	100.00	4	100.00
8	Zjarrfikësit dhe Inspeksion	0	0.00	21	100.00	21	100.00
9	Zyra Komunale për Komunitete dhe Kthim	5	55.56	4	44.44	9	100.00
10	Bujqësia, Pylltaria dhe Zhvillim Rural	0	0.00	10	100.00	10	100.00
11	Planifikimi i zhvillimit ekonomik	1	16.67	5	83.33	6	100.00
12	Kadastra dhe Gjeodezia	0	0.00	10	100.00	10	100.00
13	Planifikimi Urban dhe Mjedis	2	33.33	4	66.67	6	100.00
14	Shëndetësia dhe Mirëqenie Sociale	62	45.59	74	54.41	136	100.00
15	Qendra për Punë Sociale	4	28.57	10	71.43	14	100.00
16	Kulturë, Rinë dhe Sport	1	8.33	11	91.67	12	100.00
17	Arsimi dhe Shkenca	357	41.18	510	58.82	867	100.00
	Gjithsej	459		751		1,210	100.00

Tabela 8: Struktura e të punësuarve sipas gjinisë

Tabela 9: Struktura gjinore e të punësuarve në Arsime

Sipas listës së pagave Qershor-2019						% Struktura
Të punësuar	Meshkuj	%	Femra	%	Total	
DKA	7	87.50	1	12.50	8	100
Drejtor/eshë	32	94.12	2	5.88	34	100
Zv. drejtor/eshë	1	100.00	0	0.00	1	100
Sekretar/eshë	1	100.00	0	0.00	1	100
Profesor/eshë	89	61.81	55	38.19	144	100
Arsimtar/e	296	54.21	250	45.79	546	100
Edukator/e	0	0.00	38	100.00	38	100
Punëtor ndihmës/e	88	96.70	3	3.30	91	100
Klasa speciale	1	25.00	3	75.00	4	100
Total	515		352		867	

Tabela 10: Struktura gjinore e të punësuarve në Shëndetësi

Sipas listës së pagave - Qershor 2019					
	Meshkuj	%	Femrave	%	Total:
Drejtor	2	100.00	0	0.00	2
Mjek	35	79.55	9	20.45	44
Teknik	19	28.79	47	71.21	66
Të tjerë	18	75.00	6	25.00	24
Total	74		62		136

Komuna do të përdor më pas të dhënat specifike gjinore që janë në dispozicion për të vlerësuar ndikimin gjinor në Paga dhe Mëditje në buxhetet e vitit 2018 për të përgatitur buxhetin në të ardhmen duke respektuar buxhetin e përgjithshëm gjinor. Tek investimet kapitale, kur një projekt është për një qytet të caktuar apo të një fshati, për një rrugë, gypat e ujësjellësit, qendër shëndetësore etj. ne do të përdorim të dhënat e ndarjes së popullsisë në mes të grave, burrave, vajzave dhe djemve për atë zonë; Kur një projekt është për një shkollë të veçantë ne do të përdorim numrat e nxënësve: meshkuj dhe femra; Kur një projekt ndikon në tërë komunën (duke përfshirë projektet për administratën komunalë) ne përdorim analizën e përgjithshme të popullsisë nga viti 2011.

Drejtori për Buxhet dhe Financa

Afrim Limani

